

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2024 m. gegužės 24 d. Nr. 21RE- (AG-329/06-2024)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Edvardo Juciaus, Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė) ir Ingos Morkvėnienės (pranešėja), sekretoriaujant Lilijai Daleckai,

dalyvaujant pareiškėjos uždarnosios akcinės bendrovės „Trukmė“ įgaliotiems atstovams (duomenys neskelbtini),

atsakovės viešosios įstaigos Inovacijų agentūros įgaliotoms atstovėms (duomenys neskelbtini) viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka vaizdo konferencijos būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos uždarnosios akcinės bendrovės „Trukmė“ skundą atsakovei viešajai įstaigai Inovacijų agentūrai dėl viešosios įstaigos Inovacijų agentūros sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėja uždaroji akcinė bendrovė „Trukmė“ prašo panaikinti viešosios įstaigos Inovacijų agentūros (toliau – Agentūra) 2024-03-13 pranešimą apie projekto įgyvendinimo plano Nr. 02-019-K-0085 atmetimą Nr. R4-2038-(16.2.13 Mr)-2024 (toliau – Sprendimas) bei įpareigoti grąžinti pareiškėjos paraišką į vertinimo stadiją sudarant galimybę, esant poreikiui, pateikti vertintojui trūkstantį informaciją. Paaiškino, kad Agentūra, vadovaudamasi pažangos priemonės „Sukurti nuoseklią inovacinės veiklos skatinimo sistemą“ veiklos „Skatinti inovacijų pasiūlą“ poveiklės „Investuoti į naujų aukštos pridėtinės vertės (toliau – APV) produktų kūrimo veiklas ir sudaryti sąlygas tyrėjams dalyvauti įmonių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau – MTEP) veiklose, skatinti intelektinę nuosavybę, ankstyvąją sukurtų naujų produktų bandomąją gamybą, parengimą rinkai“ (Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas) projektų finansavimo sąlygų aprašu (Komisijos pastaba – Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2023-07-07 įsakymu Nr. 4-368 „Dėl ekonomikos ir inovacijų ministro 2022-07-22 įsakymo Nr. 4-885 „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 05-001-01-05-07 „Sukurti nuoseklią inovacinės veiklos skatinimo sistemą“ aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ 9 priedas – 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 05-001-01-05-07 „Sukurti nuoseklią inovacinės veiklos skatinimo sistemą“ veiklos „Skatinti inovacijų pasiūlą“ poveiklės „Investuoti į naujų APV produktų kūrimo veiklas ir sudaryti sąlygas tyrėjams dalyvauti įmonių MTEP veiklose, skatinti intelektinę nuosavybę, ankstyvąją sukurtų naujų produktų bandomąją gamybą, parengimą rinkai (Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas)“ projektų finansavimo sąlygų aprašas (toliau – PFSA)), įvertino pareiškėjos projekto įgyvendinimo planą (toliau – PIP) dėl projekto „Išmanus netipinių baldų vizualizacijos ir projektavimo algoritmas ir paslauga“ finansavimo ir nusprendė atmesti projektą kaip neatitinkantį nustatytų reikalavimų.

Agentūra, vertindama, ar projekte numatyta veikla yra MTEP veikla, Sprendime nurodė, jog projekto veikla neatitiko „Frascati vadove 2015: Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros duomenų

rinkimo bei teikimo rekomendacijos. Mokslinės, technologinės ir inovacinės veiklos vertinimas“ (toliau – Frascati vadovas) numatytą kriterijų.

Sprendime nurodyta, jog veikla nėra siekiama naujų sprendinių (naujumų); 2023-12-19 per Duomenų mainų svetainę (toliau – DMS) buvo prašoma patikslinti su PIP pateiktame Verslo plane nurodytą informaciją, detalizuoti planuojamą sukurti išmanųjį algoritmą bei nurodyti kokios egzistuoja mokslinės ir (arba) technologinės problemos, dar nenagrinėtos moksliniuose straipsniuose. 2024-01-08 gauti pareiškėjos atsakymai (1 klausimas). Pareiškėja nurodė tas pačias žinias, nurodytas verslo plano 4.3.1 papunktyje: „automatinio netipinių baldų vizualizacijos ir projektavimo algoritmo reikalavimų ir artefaktų apribojimų problemos tyrimas (mokslinė problema); parinkti ir ištirti optimizacijos su apribojimais metodai, tinkami baldų primityvų derinimui trimatėje erdvėje (mokslinė problema); baldų ruošinių (objektų) ir jų išdėstymo erdvės (kambario) duomenų struktūrų tyrimas (technologinė problema); parengta tinkama optimizavimo su apribojimais mokymo aibė, ištirtos jos savybės (mokslinė problema); optimizavimo su apribojimais algoritmas bei jo modeliai (mokslinė problema); sukurto netipinių baldų pritaikymo ir išdėstymo optimizacijos algoritmo statistinės ir adaptyvines charakteristikos veikiant realioje aplinkoje (mokslinė problema); interaktyvios algoritmo vartotojo sąsajos sukūrimas (technologinė problema);- sukurto algoritmo integracija į netipinių baldų užsakymų priėmimo ir gamybos procesą (technologinė problema)“ (toliau – kartu ir Mokslinės ir technologinės problemos). Agentūros vertinimu, planuojamos įgyti žinios nėra naujos, reikiamų žinių galima rasti viešai prieinamuose straipsniuose, rinkoje jau egzistuoja panašūs sprendimai, leidžiantys pačiam suprojektuoti netipinį baldą (<https://www.pickawood.com/eu/configurator>) arba optimizuoti interjerą, atsižvelgiant į įvairius kriterijus (<https://www.finch3d.com/>), www.planner5d.com, www.spacely.ai.

Pareiškėjos teigimu <https://www.pickawood.com/eu/configurator> yra paprastas vartotojo grafinės sąsajos vedlys. Jame nėra naudojami jokie dirbtinio intelekto (toliau – DI) sprendimai ar kiti išmanieji sprendiniai; nuoroda <https://www.finch3d.com/> veda į startuolį, kuris teigia, kad gavo finansavimą (2.5 mln. USD) kurti DI paremtą baldų kūrimo (automatizuotą baldų išdėstymo) sprendimą, bet šiuo metu dar nėra teikiama paslauga ir nėra požymių apie prieinamą sprendimą (galimybę jį įsigyti); www.planner5d.com yra 3D baldų išdėstymo planuotojas, kuris yra naudojamas ir Ikea. Jis tik iš dalies atitinka projekte deklaruojamą išmaniają dalį, t. y. atlieka bazinių baldų išdėstymą kambaryje, bet neatlieka jų priderinimo; www.spacely.ai yra dizaino generatorius, atlieka paveikslėlių generavimą, nėra tikslus projektuotojas ir savo pagrindine funkcija nėra susijęs su projekto apimtyje kuriamu sprendimu.

Nedidelis skaičius startuolių, į juos investuojamos lėšos rodo, kad problema yra aktuali ir sunkiai sprendžiama, todėl pareiškėjos projekto MTEP dalis yra akivaizdi. Automatinio objektų, tame tarpe ir baldų išdėstymo metodai ir algoritmai yra aktyviai tiriama mokslinių tyrimų sritis. Pvz., šios srities tyrimai aktyviai vykdomi Simono Frazerio universitete (Kanada, žr., <https://summit.sfu.ca/item/36325>, <https://dl.acm.org/doi/10.1145/3632947>), Kinijos universitetuose (žr., <https://dl.acm.org/doi/10.1145/3632947>), Stanforde (JAV, žr., <https://geometry.stanford.edu/index.html>) ir kitur. Tai pagrindžia, kad problema dar neišspręsta.

Projekte yra kuriamas išmanus baldų išdėstymo, priderinimo ir projektavimo sprendimas, t. y. toks įrankis, kuris bus integruojamas į nestandartinių baldų gamybos procesą, pradedant vizualizacija, priderinimu ir baigiant detaliu projektu, kurį gali betarpiškai naudoti baldų gamybos cechą. Tokio įrankio nėra, o jį kuriant bus sprendžiama visa eilė sudėtingų DI ir kitų mokslinių bei inžinerinių problemų. Pateikti pavyzdžiai tik iš pirmo žvilgsnio yra panašūs į MTEP projekte kuriamą sprendimą, o iš tikro fragmentiškai, iš dalies ją sprendžia ar ruošiasi spręsti. Jeigu esamą problemą būtų galima išspręsti jau esama programine įranga – tai sutaupyti įmonėms laiką bei pinigus. Tačiau šiuo metu rinkoje tokių sprendimų nėra. Internetu pateikiami produktų aprašymai įprastai yra ruošti pardavimo vadybininkų, siekiant didinti produkto pardavimus – sudominti potencialius klientus, todėl marketinginio teksto nedera naudoti prieš mokslinius argumentus.

Eksperto vertinimu veikla nėra pagrįsta originaliomis, neakivaizdžiomis idėjomis ir hipotezėmis (kūrybiška). Pareiškėjos MTEP verslo plano 4.3.2 papunktyje, taip pat 2024-01-08 atsakyme į paklausimą (1 klausimas) nurodomos ketinamos spręsti mokslinės ir technologinės problemos yra programinės įrangos kūrimo etapai: reikalavimų formulavimas, interaktyvios vartotojo

sąsajos kūrimas, duomenų struktūrų nustatymas, algoritmo integravimas į esamą procesą. Taip pat ekspertas pažymėjo, jog pagal pateiktus projekte planuojančių dirbti asmenų gyvenimo aprašymus, asmenys neturi reikiamų kompetencijų mašininio mokymo, dirbtinio intelekto, optimizavimo srityse, o naujų darbuotojų su šiomis kompetencijomis projekte taip pat neplanuojama įdarbinti.

Pareiškėja pastebi, jog ekspertas identifikavo tik dalį mokslinių ir technologinių problemų. Antrojo paklausimo metu buvo prašoma detalizuoti planuojamas mokslines ir technologines problemas, patikslinti ir konkrečiai įvardinti, ką pareiškėja laiko „tinkamu universaliu baldų išdėstymu ir pritaikymu pateiktai erdvei“. Pareiškėja, be kita ko, atsakė, jog projekto metu kuriamas sprendimas siekia optimizuoti netipinių baldų vizualizaciją ir projektavimą naudojant grafinių primityvų biblioteką, pritaikyti juos pateiktai erdvei trimatėje erdvėje. Lyginant su esamais sprendimais projekto metu yra siekiama išspręsti Mokslines ir technologines problemas.

Ekspertas teigia, jog „projekte bus naudojami jau esantys optimizavimo/mašininio mokymo algoritmai“. Pareiškėja patikslina, jog projekto vykdymo metu nebus kuriami nauji optimizavimo, mašininio mokymosi ar, plačiau, dirbtinio intelekto metodai, tačiau jo metu bus kuriamas naujas egzistuojančių fundamentalių algoritmų ir metodų taikymas naujai sričiai ir to taikymo diegimas naujoje verslo (taikymo) nišoje. Verslo planas prasideda nuo TPL 4 lygio, kurio veiklų metu planuojama išanalizuoti ir pritaikyti egzistuojančius optimizavimo algoritmus ir parinkti tinkamą konfigūraciją problemos sprendimui, tokie kaip Markovo grandinės procesas, simuliuojamas atvėsimas, genetiniai algoritmai, mokymas su pastiprinimu ir kiti. Šių algoritmų taikymas projekto problemai spręsti yra unikalus mokslinis eksperimentas, ką patvirtina ir naujausi moksliniai straipsniai šia tema (pvz. <https://dl.acm.org/doi/10.1145/3632947>). Pareiškėjos vertinimu, Agentūra neprašė pagrįsti atitinkamos informacijos dėl darbuotojų kompetencijos ir naujų darbuotojų įdarbinimo.

Projekto veikla neatitiko neapibrėžtumo; sistemingumo; perduodamumo ir (arba) atkartojamumo kriterijų. Eksperto vertinimu, projektas netenkina pirmojo Frascati vadove nurodyto kriterijaus, skirto MTEP veikloms identifikuoti, nes projekte suplanuota veikla nėra siekiama naujų sprendinių (naujumų). Taip pat projekte suplanuota veikla netenkina ir antrojo Frascati vadove nurodyto kriterijaus, skirto MTEP veikloms identifikuoti, nes veikla nėra pagrįsta originaliomis, neakivaizdžiomis idėjomis ir hipotezėmis (kūrybiška), t. y. projekte nebus sukuriami nauji problemų sprendimo metodai, atrandamos naujos turimų mokslinių žinių taikymo galimybės bei nauji priemonių ar technologijų panaudojimo būdai, tiesiog bus apsiribojama tik įprastų techninio pobūdžio problemų sprendimu.

Pareiškėjos vertinimu, projekte yra gausu neapibrėžtumų, su kuriais susidurs projekto partneriai ir kuriuos sprendžiant bus gautos mokslinės žinios. Sistemingumo atitiktį pareiškėja grindžia projekto apimtyje numatytu aiškiu veiklų planu, pasiskirstymu tarp partnerių, detalizuojamomis aiškėmis užduotimis darbuotojams. Atsakant į antrąjį paklausimą Agentūrai buvo išdetalizuotas dar labiau projekto veiklų planas ir pateiktas GANTT. Taip pat verslo plane nurodė, jog projekto veiklos yra nuoseklios ir grįstos logine struktūra bei atitinka SMART sistemingumo principus, nes jos yra konkrečios, išmatuojamos, pasiekiamos, tinkamos, apribotos laike.

Dėl atitikties atkartojamumui, pareiškėja paaiškino, jog buvo numatyta įgalinti MTEP ataskaitų visumą tiek projekto pareiškėjos, tiek partnerio pusėje, siekiant identifikuoti projekto eigą, problemas, neapibrėžtumus bei jų sprendimo metodikas. Verslo plane numatyta, jog projekto metu vykdomų MTEP veiklų rezultatai bus pateikiami projekto ataskaitose, kuriose bus aprašomi tiek teigiami, tiek ir neigiami rezultatai (jei tokių bus gauta) ir su jais susijusios įgytos žinios. Projekto vykdymo metu gauti rezultatai ir įgytos naujos žinios bus saugomos numatant konfidencialumo įsipareigojimus ir taikant intelektinės nuosavybės apsaugos priemones, pagal galimybes leidžiant jais pasinaudoti ir kitiems šioje mokslo ir verslo srityje dirbantiems tyrėjams.

Projekto metus sprendžiama optimizavimo problema (bus artėjama prie didesnio tikslumo). Todėl negalima teigti, kad projekto metu keliami problema išspręsta, nes optimalaus baldų išdėstymo ir projektavimo problema yra klasikinis NP tipo uždavinys, kurio sprendimui teoriškai reikia nedeterministinio polinominio laiko resursų, kai per ribotą laiką yra ieškoma kompromiso tarp konstrukcinių elementų, erdvės, funkcinių, dizaino, tvarumo, biudžeto ir kitų apribojimų ir reikalavimų (b. l. 1–6).

Pareiškėja, gavusi atsakovės atsiliepimą šio administracinio ginčo byloje, 2024-05-09 pateikė jos pasitelkto eksperto (Doc. Dr. (duomenys neskelbtini)) 2024-05-08 ekspertinio vertinimo išvadą „Dėl Projekto Nr. 02-019-K-0085 „Išmanus netipinių baldų vizualizacijos ir projektavimo algoritmas ir paslauga“ atitikimo Frascati vadovo reikalavimams“ (b. l. 148) ir jo gyvenimo aprašymą (b. l. 150–155). Šioje išvadoje rašoma, kad „Pateiktas verslo planas atitinka reikalavimus keliamus MTEP veikloms, kadangi projekto metu bus taikomi moksliniai metodai, sprendžiama dar neišspręsta taikomojo mokslo problema. Projektas atitinka Frascati vadove keliamus reikalavimus: nauja (originalu), kūrybiška, neapibrėžta, sisteminga, perduodama ir (arba) atkartojama.“

Komisijos posėdžio metu pareiškėjos atstovai (pažymėtina, kad vienas iš atstovų (Doc. Dr. V. Rapševičius) yra ir aukščiau pastraipoje minėtos pareiškėjos teiktos 2024-05-08 ekspertinio vertinimo išvados rengėjas) palaikė skundo reikalavimus ir akcentavo, kad nėra nei mokslinių straipsnių, nei programinės įrangos priemonių, kurios spręstų pareiškėjos PĮP iškeltą problemą. Pareiškėjo atstovo V. Satkausko nuomone, skundžiamame Sprendime nurodyti rinkoje egzistuojančių panašių sprendimų pavyzdžiai su nuorodomis yra netinkami, PĮP vertinimas iš atsakovės pusės buvo atliktas paskubomis, neįsigilinus į pareiškėjos teiktus dokumentus ir informaciją. Taip pat pareiškėjos atstovai turėjo pastabų atsakovei, kad pagal anksčiau jos taikytą gerąją praktiką ekspertinį vertinimą atlikdavo keli, o ne vienas (kaip buvo šiuo atveju), ekspertas.

Agentūra prašo skundą atmeti kaip nepagrįstą. Paaiškinu, kad Agentūroje 2023-11-12 registruotas pareiškėjos PĮP Nr. 02-019-K-0085 dėl projekto finansavimo. Agentūra, vadovaudamasi PFSA, 2023-12-19 raštu Nr. R4-6757-(16.2.13 MR) „Dėl projekto įgyvendinimo plano Nr. 02-019-K-0085 trūkumų ištaisymo“ (toliau – 2023-12-19 raštas) prašė pateikti trūkstamus dokumentus ir informaciją. Pareiškėja 2023-12-27 per INVESTIS DMS pateikė prašymą dėl atsakymo į paklausimą termino pratęsimo. Agentūrai tenkinus prašymą, pareiškėja 2024-01-08 pateikė atsakymą dėl PĮP trūkumų ištaisymo. Agentūra per DMS išsiuntė pareiškėjai 2024-01-10 pranešimą „Dėl projekto įgyvendinimo plano Nr. 02-019-K-0085 trūkumų ištaisymo“ (toliau – 2024-01-10 raštas) su papildomais eksperto klausimais, prašydama pateikti atsakymus. Pareiškėja 2024-01-17 per DMS pateikė atsakymus. Agentūra 2024-03-13 per DMS išsiuntė pareiškėjai Sprendimą apie PĮP atmetimą.

Frascati vadovo 2.13 papunktyje nustatyta, jog norint projekto veiklas priskirti MTEP veikloms, jos turi atitikti visus 5 kriterijus ir bent vieno iš jų neatitikimas reiškia, kad tokia veikla negali būti laikoma MTEP veikla. Pagal Frascati vadovo 2.7 papunktį MTEP veikla turi būti: nauja (originali); kūrybiška; neapibrėžta; sisteminga; perduodama ir (arba) atkartojama. Pareiškėjos projekto tikslas – vykdant MTEP veiklas sukurti inovatyvų produktą (PĮP 2.2 papunktis). Pareiškėja su PĮP pateiktame verslo plane, atsakymuose į pateiktus klausimus bei savo skunde, nenurodo, kokios egzistuoja mokslinės ir (arba) technologinės problemos, dar nenagrinėtos moksliniuose straipsniuose. Nurodytos planuojamos įgyti žinios nėra naujos, reikiamų žinių galima rasti viešai prieinamuose straipsniuose. Sprendime pateiktos nuorodos į aplikacijas – tai pavyzdžiai, kad projekte planuojamam sukurti išmaniam baldų išdėstymo, priderinimo ir projektavimo sprendimui žinios jau yra, negana to, netgi egzistuoja atskiros dalinės realizacijos. Atsižvelgiant į tai, kad žinios, reikalingos sukurti planuojamą programinę įrangą jau yra, Agentūros vertinimu, projekte planuojama vykdyti veikla nėra siekiama naujų sprendinių (naujumų). Frascati vadovo 2.22 papunktyje, pateikiamos lentelės a dalyje nurodyta, jog bet koks jau turimų žinių panaudojimas (adaptavimas, pritaikymas individualiems poreikiams ir pan.), nesiekiant pažangos, nėra MTEP veikla (naujumas). Pareiškėja projekte nenumatė išanalizuoti ir pritaikyti egzistuojančius optimizavimo algoritmus ir parinkti tinkamą konfigūraciją problemos sprendimui, Agentūros Sprendime buvo pateiktos nuorodos į mokslinius straipsnius ir egzistuojančias aplikacijas ir teigiama, kad norint sukurti išmanų algoritmą, kuris automatizuos netipinių baldų užsakymo priėmimą, optimizavimą, vizualizaciją ir projektavimą, žinios yra viešai prieinamos, o projekte aprašytos veiklos yra programinės įrangos kūrimo veiklos, kas pagal Frascati vadovo 2.72 punktą nelaikytina MTEP.

Dėl kūrybiškumo kriterijaus Agentūra paaiškinu, jog pagal Frascati vadovo 2.70 papunktį programinės įrangos panaudojimas naujai paskirčiai arba naujam tikslui nėra pažanga. Frascati vadovo 2.72 papunktyje nurodyta, kokia įprastinė veikla, kurią vykdant naudojama programinė įranga, nelaikoma MTEP. Pareiškėjos kuriamas naujas egzistuojančių fundamentalių algoritmų ir metodų

taikymas naujai sričiai pagal Frascati vadovą nėra laikoma padaryta pažanga programinės įrangos srityje, todėl negali būti priskiriamas MTEP. Atsakovė pažymi, jog priimant Sprendimą buvo vertinami atsakymai tiek į pirmąjį, tiek į antrąjį paklausimą, o Sprendime dėl techninės klaidos nurodytas ne tos dienos atsakymas į paklausimą (2024-01-08 atsakymas į paklausimą (1 klausimas) nėra susijęs su MTEP). Agentūra patikslina, Sprendime būtent kalbama apie 2024-01-17 atsakymą į paklausimą (1 klausimas – „prašome detalizuoti planuojamą sukurti išmanųjį algoritmą ir įvardinti, kokios egzistuoja mokslinės ir (arba) technologinės problemos dar nenagrinėtos moksliniuose straipsniuose, <...> patikslinti ir konkrečiai įvardinti, ką laikote „tinkamu universaliu baldų išdėstymu ir pritaikymu pateiktai erdvei“).

Atsakant į pareiškėjos argumentus dėl darbuotojų kompetencijos ir naujų darbuotojų įdarbinimo, atsakovė pažymi, kad 2024-01-08 su atsakymu pareiškėja pateikė numatytų darbuotojų gyvenimo aprašymus, kuriuos įvertinus nustatyta, kad, nurodyti asmenys neturi reikiamų kompetencijų mašininio mokymo, dirbtinio intelekto, optimizavimo srityse, o naujų darbuotojų su šiomis kompetencijomis projekte taip pat neplanuojama įdarbinti. Tai nebuvo pagrindinis argumentas, lėmęs PĮP atmetimą, o tik papildomas, atsižvelgiant į Frascati vadovo 5 skyrių, bei į projekte suplanuotas vykdyti veiklas.

Dėl pareiškėjos įvardijamo atitikimo neapibrėžtumo, sistemingumo, perduodamumo ir (arba) atkartojamumo kriterijams atsakovė pažymi, kad Frascati vadovas (2.13 papunktis) nurodo, kad norint projekto veiklas priskirti MTEP veikloms, jos turi atitikti visus 5 kriterijus ir net vieno iš jų neatitikimas reiškia, kad tokia veikla negali būti laikoma MTEP veikla. PĮP vertinimo metu buvo nustatyta, kad projekte suplanuotos vykdyti veiklos neatitinka būtent naujumo bei kūrybiškumo kriterijų. Pareiškėja nepateikė informacijos, kad projekto metu bus įgyjamos naujos žinios. Sprendime pateiktos nuorodos į mokslinius straipsnius ir egzistuojančias aplikacijas ir teigiama, kad norint sukurti išmanųjį algoritmą kuris automatizuos netipinių baldų užsakymo priėmimą, optimizavimą, vizualizaciją ir projektavimą žinios yra viešai prieinamos, o projekte aprašytos veiklos yra programinės įrangos kūrimo veiklos, kas pagal Frascati vadovo 2.72 papunktį nelaikytina MTEP. Skunde pateikti argumentai, kad projekto veiklos yra sistemingos ir atkartojamos niekaip nepagrindžia atitikimo pirmiems dviem (naujumo ir kūrybiškumo) Frascati vadove nurodytiems MTEP veiklų kriterijams.

Pareiškėja skunde nurodė, jog projekto metu planuojamas sukurti išmanus algoritmas, kuris automatizuos netipinių baldų užsakymo priėmimą, optimizavimą, vizualizaciją ir projektavimą. Tačiau projekto tikslas nėra optimaliai išspręsti optimizavimo uždavinį (išspręsti NP sudėtingumo klasės uždavinį), o tik surasti tinkamą sprendinį per tinkamą laiką. Pareiškėja nepateikė argumentų, kad trūksta naujų žinių problemos sprendimui, o nurodytos ketinamos spręsti mokslinės ir technologinės problemos yra programinės įrangos kūrimo etapai: reikalavimų formulavimas, interaktyvios vartotojo sąsajos kūrimas, duomenų struktūrų nustatymas, algoritmo integravimas į esamą procesą.

PĮP atitiktį PFSA 2.1 papunktyje nurodytai remiamai veiklai, t. y., ar pareiškėjos projekte suplanuota vykdyti veikla atitinka MTEP veiklai keliamus reikalavimus pagal Frascati vadovą, vertino ekspertas. Agentūros pasitelktiems ekspertams yra nustatyti griežti kvalifikacijos ir kt. reikalavimai. PĮP vertinęs ekspertas turi reikiamą išsilavinimą ir darbo patirtį, todėl pareiškėjos pateikta informacija buvo įvertinta tinkamai ir objektyviai. Be to, Agentūra, vertindama PĮP, griežtai laikosi Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022-06-22 įsakymu Nr. 1K-237 „Dėl 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimo“ patvirtintų Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių (toliau – Taisyklės) 5.1 papunktyje įtvirtinto lygiateisiškumo principo. Sprendimas priimtas sudarius visas galimybes ir suteikus pakankamą laiko tarpą pateikti atsakymus į Agentūros pateiktus klausimus ir dokumentus. Pareiškėja yra verslo subjektas ir jam keliami aukštesni atidumo reikalavimai. Pareiškėja yra atsakinga ne tik už teikiamų dokumentų teisingumą, bet ir, kad gautų finansavimą jo teiktam PĮP, turėjo nurodyti išsamia, detalia informaciją, siekdama pagrįsti, jog kaip įmonė atitinka bendruosius ir specialiuosius atrankos kriterijus. Agentūra, vertindama pareiškėjos PĮP ir jo priedus tinkamai taikė Frascati vadovą ir priėmė teisingą bei motyvuotą Sprendimą dėl veiklų atitikimo PFSA reikalavimams (b. l. 60–67, 126).

Komisijos posėdžio metu atsakovės atstovai palaikė atsiliepime išdėstytą atsakovės poziciją ir prašė pareiškėjos skundą atmesti. Atsakovės atstovė (duomenys neskelbtini) akcentavo, kad

Sprendimas argumentuotas, pagrįstas teisės normomis, priimtas pagal būtent PĮP vertinimo metu turėtą informaciją, ir neįžvelgia jokio pagrindo šio Sprendimo panaikinimui. Taip pat ji paaiškino, kad pvz., du ekspertai pasitelkiami atlikti ekspertinį vertinimą pagal poreikį, o aptariamam šio administracinio ginčo byloje atveju tokio poreikio nebuvo, atsakovė nenustatė.

Skundas atmestinas kaip nepagrįstas

Ginčas kilo dėl Agentūros Sprendimo atmesti pareiškėjos PĮP.

Byloje nustatyta, jog pareiškėja, 2023-11-13 pateikė PĮP dėl projekto „Išmanus netipinių baldų vizualizacijos ir projektavimo algoritmas ir paslauga“ finansavimo bei PĮP Verslo planą (b. l. 68–87).

Agentūros atsiliepime pateiktai duomenimis, laikotarpyje nuo 2023-12-19 iki 2024-01-17, tarp pareiškėjos ir Agentūros vyko susirašinėjimas dėl papildomų duomenų pateikimo: Agentūra 2023-12-19 raštu pareiškėjos paprašė pateikti trūkstamus dokumentus ir duomenis, tame tarpe visų projekto MTEP veiklas vykdysiančių asmenų, nurodytų su PĮP pateikto MTEP verslo plano 4.2.1 papunktyje, gyvenimo aprašymus (b. l. 116–120). Pareiškėjos atstovas 2024-01-08 atsakyme nurodė, jog Agentūrai teikia MTEP veiklas vykdysiančių asmenų CV (b. l. 90–93).

Agentūra 2024-01-10 raštu, be kita ko, papildomai pareiškėjos prašė detalizuoti planuojamą sukurti išmanųjį algoritmą ir įvardinti, kokios egzistuoja mokslinės ir (arba) technologinės problemos dar nenagrinėtos moksliniuose straipsniuose (1 klausimas). Prie šio klausimo nurodė, jog Verslo plano 18 psl. pareiškėja rašė: „Konstatuojame, kad tinkamo universalios baldų išdėstymo ir pritaikymo pateiktai erdvei sprendimo rinkoje nėra. Pasiekiami sprendimai iš dalies atliepia poreikį ir suteikia galimybę, šio projekto rėmuose, išigilinti į problematiką ir sukurti išmanųjį baldų pritaikymo ir išdėstymo sprendimą, skirtą baldų projektavimo ir gamybos įmonėms.“. Agentūra prašė patikslinti ir konkrečiai įvardinti, ką pareiškėja laiko „tinkamu universaliu baldų išdėstymu ir pritaikymu pateiktai erdvei (b. l. 94–96).

Pareiškėjos įgaliotas asmuo Agentūrai 2024-01-17 pateikė atsakymą, kuriame nurodė, jog rinkoje esantys sprendimai ir moksliniuose straipsniuose aprašomi tyrimai gali būti grupuojami į dvi sąlygines grupes: optimizacijos sprendimai, kurie išdėlioja iš anksto parinktus baldus pateiktoje uždaroje erdvėje, erdvė ir baldai reprezentuojami kaip primityvios stačiakampės figūros (baldų projekcijos plokštumoje), kurių briaunoms yra pateikiami paprasti apribojimai, pvz. reikalinga tam tikro dydžio minimali atvira erdvė, ir antra grupė – pusiau-automatiniai projektavimo įrankiai (angl. copilot), kurie leidžia pagreitinti baldų projektavimą remiantis pateikta primityvų biblioteka. Nei vienas iš šių variantų nėra tinkamas, siekiant optimizuoti projektavimo ir gamybos procesą dirbant su realiais netipiniais klientų projektais. Projekto metu kuriamas sprendimas siekia optimizuoti netipinių baldų vizualizaciją ir projektavimą naudojant grafinių primityvų biblioteką, pritaikyti juos pateiktai erdvei trimatėje erdvėje. Lyginant su esamais sprendimais projekto metu yra siekiama išspręsti tokias mokslines ir technologines problemas: automatinio netipinių baldų vizualizacijos ir projektavimo algoritmo reikalavimų ir artefaktų apribojimų problemos tyrimas (mokslinė problema); parinkti ir iširti optimizacijos su apribojimais metodai, tinkami baldų primityvų derinimui trimatėje erdvėje (mokslinė problema); baldų ruošinių (objektų) ir jų išdėstymo erdvės (kambario) duomenų struktūrų tyrimas (technologinė problema); parengta tinkama optimizavimo su apribojimais mokymo aibė, iširtos jos savybės (mokslinė problema); optimizavimo su apribojimais algoritmas bei jo modeliai (mokslinė problema); sukurto netipinių baldų pritaikymo ir išdėstymo optimizacijos algoritmo statistinės ir adaptyvines charakteristikos veikiant realioje aplinkoje (mokslinė problema); interaktyvios algoritmo vartotojo sąsajos sukūrimas (technologinė problema); sukurto algoritmo integracija į netipinių baldų užsakymų priėmimo ir gamybos procesą (technologinė problema) (toliau – kartu ir Mokslinės ir technologinės problemos) (b. l. 97).

Agentūra, įvertinusi pareiškėjos PĮP, 2024-03-13 priėmė Sprendimą atmesti PĮP kaip neatitinkančią nustatytų reikalavimų: PFSA 2.1 papunktyje nurodytos veiklos, Taisyklių 47.1 papunktyje nustatytų reikalavimų bei Taisyklių 2 priedo 1.1, 1.2, 2.1 ir 2.2 papunkčiuose nustatytų bendrųjų reikalavimų projektams. Paaiškinimai dėl sprendimo pateikti priedo lentelėje (b. l. 7, 12–14, 121, 126).

Sprendimo priedo „Argumentai dėl sprendimo atmesti PĮP“ lentelėje pateikti paaiškinimai ir sprendimo motyvai. Juma nurodyta, jog, įvertinus PĮP ir jo priedus bei papildomai pateiktą informaciją,

nustatyta, kad projektas netenkina MTEP veikloms identifikuoti skirtų Frascati vadove nustatytų kriterijų: a) veikla nesiekia naujų sprendinių (naujumo). Agentūra 2023-12-19 prašė patikslinti Verslo plane pateiktą informaciją, detalizuoti planuojamą sukurti išmanųjį algoritmą bei nurodyti kokios egzistuoja mokslinės ir (arba) technologinės problemos, dar nenagrinėtos moksliniuose straipsniuose, 2024-01-08 gauti pareiškėjo atsakymai (1 klausimas), kuriuose nurodytos tos pačios žinios, t. y. Mokslinės ir technologinės problemos, nurodytos Verslo plano 4.3.1 papunktyje. Planuojamos įgyti žinios nėra naujos, reikiamų žinių galima rasti viešai prieinamuose straipsniuose. Rinkoje jau egzistuoja panašūs sprendimai, leidžiantys pačiam suprojektuoti netipinį baldą (<https://www.pickawood.com/eu/configurator>) arba optimizuoti interjerą, atsižvelgiant į įvairius kriterijus (<https://www.finch3d.com/>), www.planner5d.com, www.spacely.ai; b) veikla nepagrįsta originaliomis, neakivaizdžiomis idėjomis ir hipotezėmis (kūrybiška). Pareiškėjos MTEP Verslo plano 4.3.2 papunktyje, taip pat 2024-01-08 atsakyme į paklausimą (1 klausimas) nurodomos ketinamos spęsti mokslinės ir technologinės problemos yra programinės įrangos kūrimo etapai: reikalavimų formulavimas, interaktyvios vartotojo sąsajos kūrimas, duomenų struktūrų nustatymas, algoritmo integravimas į esamą procesą. Pagal Frascati vadovo 2.72 papunktį įprastinė veikla, kurią vykdant naudojama programinė įranga, taip pat įprastinės programavimo veiklos, nėra laikomos MTEP. Projekte bus naudojami jau esantys optimizavimo/mašininio mokymo algoritmai, tačiau duomenų mokymo imties sudarymas bei modelio apmokymas nėra priskiriami MTEP veikloms. Pagal pateiktus projekte planuojančių dirbti asmenų gyvenimo aprašymus, asmenys neturi reikiamų kompetencijų mašininio mokymo, dirbtinio intelekto, optimizavimo srityse. Naujų darbuotojų su šiomis kompetencijomis projekte taip pat neplanuojama įdarbinti.

Projekto veikla nesiekia naujų sprendinių (naujumo), neegzistuoja mokslinė ir (arba) technologinė problema (kurios sprendimui reikalingas projektas), kuriai spęsti žinios nėra viešai prieinamos, ir (arba) egzistuojančios žinios dar nebuvo taikytos atitinkamame verslo sektoriuje. Taip pat veikla nepagrįsta originaliomis, neakivaizdžiomis idėjomis ir hipotezėmis (kūrybiška), t. y. projekte nebus sukuriami nauji problemų sprendimo metodai, atrandamos naujos turimų mokslinių žinių taikymo galimybės bei nauji priemonių ar technologijų panaudojimo būdai, bus apsiribojama tik įprastų techninio pobūdžio problemų sprendimu. Todėl projektas netenkina Frascati vadove nurodytų pirmojo ir antrojo kriterijų, skirtų MTEP veikloms identifikuoti.

Projekto tikslai, uždaviniai ir veiklos neatitinka PFSA 2.1 papunktyje nurodytos remiamos veiklos, PĮP neatitinka Taisyklių 2 priedo 2.1 ir 2.2 papunkčių ir, atitinkamai, 1.1 ir 1.2 papunkčiuose nustatytų bendrųjų reikalavimų projektams, t. y. projektu neprisidedama prie 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 05-001-01-05-07 „Sukurti nuoseklią inovacinės veiklos skatinimo sistemą“ veiklos „Skatinti inovacijų pasiūlą“ poveiklės „Investuoti į naujų APV produktų kūrimo veiklas ir sudaryti sąlygas tyrėjams dalyvauti įmonių MTEP veiklose, skatinti intelektinę nuosavybę, ankstyvąją sukurtų naujų produktų bandomąją gamybą, parengimą rinkai“ (Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas) įgyvendinimo ir nesiekia prisidėti prie pažangos priemonės rodiklių reikšmių pasiekimo. PĮP neatitinka ir Taisyklių 47.1 papunkčio reikalavimų. Vadovaujantis Taisyklių 70 punktu, PĮP atmetamas (b. l. 7–11, 121–125).

Dėl Sprendimo teisėtumo

Pareiškėja ginčija Sprendimą atmesti PĮP kaip neatitinkantį nustatytų reikalavimų, vertina, jog PĮP ir su juo pateiktame Verslo plane, bei atsakyme į atsakovės paklausimą yra duomenys, pagrindžiantys, jog projekto MTEP veikla atitinka Frascati vadove nurodytus pirmąjį (naujumo) ir antrąjį (kūrybiškumo) kriterijus, skirtus MTEP veikloms identifikuoti.

Agentūra priėmė Sprendimą atmesti PĮP vertindama, jog pareiškėjos projekto tikslai, uždaviniai ir veiklos neatitinka PFSA 2.1 papunktyje nurodytos remiamos veiklos, PĮP neatitinka Taisyklių 2 priedo 2.1 ir 2.2 papunkčių ir, atitinkamai, 1.1 ir 1.2 papunkčiuose nustatytų bendrųjų reikalavimų projektams, bei Taisyklių 47.1 papunkčio.

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-06-04 nutarimo Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programą ir rengiantis įgyvendinti 2021–2027 metų ES fondų investicijų programą“ 3.1.2.1 papunktį

Agentūra yra įgyvendinančioji institucija. Šiuo nutarimu patvirtintų Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014 – 2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programą ir rengiantis įgyvendinti 2021–2027 metų ES fondų investicijų programą, taisyklių 9.2.4 papunktyje nustatyta, jog Agentūra, kaip įgyvendinančioji institucija, pagal kompetenciją, be kita ko, atlieka projektų vertinimą ir tvirtina projektų atitiktį priemonei taikytiniems Veiksmų programos stebėsenos komiteto patvirtintiems projektų atrankos kriterijams, projektams taikomiems bendriesiems reikalavimams ir nustatytoms projektų finansavimo sąlygoms. Pagal šių taisyklių 9.2.6 papunktį Agentūra, nustačiusi, kad projektai neatitinka jiems taikomų bendrųjų reikalavimų ir nustatytų projektų finansavimo sąlygų, priima sprendimą dėl paraiškų atmetimo.

Lietuvos Respublikos finansų ministro 2021-07-02 įsakymu Nr. 1K-237 „Dėl funkcijų paskirstymo įgyvendinant 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programą“ (finansų ministro 2023-07-17 įsakymo Nr. 1K-273 redakcija) patvirtinto 2021–2027 metų ES fondų investicijų programos administruojančiųjų institucijų ir tarpinės institucijos funkcijų sąrašo 5.2 papunktyje nustatyta, jog Agentūra, kaip administruojančioji institucija, organizuoja ir atlieka projektų atranką, priima sprendimus dėl PĮP atmetimo, sudaro projektų sutartis su pareiškėjais, kuriems skirtas finansavimas, konsultuoja pareiškėjus PĮP rengimo ir teikimo administruojančiajai institucijai klausimais (išskyrus atvejus, kai įgyvendinamos finansinės priemonės).

Projektų atitiktis projektų atrankos kriterijams tikrinama atliekant PĮP vertinimą. PĮP vertinimą atlieka administruojančioji institucija (Taisyklių 49 punktą). Jeigu projektas neatitinka bent vieno pažangos priemonės apraše nustatyto reikalavimo, projektų bendrojo ir (arba) specialiojo atrankos kriterijų, administruojanti institucija priima sprendimą atmesti PĮP (Taisyklių 70 punktą).

Pagal Taisyklių 55 punktą, jeigu PĮP vertinimo metu nustatoma trūkumų (nepateikti visi reikiami dokumentai ir (ar) informacija, pateikta neišsami ir (ar) netiksli informacija), administruojančioji institucija gali paprašyti pareiškėjo per jos nustatytą terminą ištaisyti nustatytus trūkumus. Pirmą kartą nustačius trūkumų, jiems pašalinti nustatomas ne trumpesnis kaip 5 darbo dienų terminas, kurį administruojančioji institucija gali pratęsti, jei pareiškėjas, norėdamas pateikti prašomus dokumentus ar informaciją, turi kreiptis į kitą (-as) instituciją (-as) arba esant objektyvioms pareiškėjo nurodytoms priežastims, dėl kurių pareiškėjas negali pašalinti trūkumų per administruojančiosios institucijos nustatytą terminą. Gavusi pareiškėjo prašymą pratęsti terminą administruojančioji institucija privalo nedelsdama, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo tokio prašymo gavimo dienos, atsakyti, ar terminas pratęsiamas. Pareiškėjui pirmą kartą nepateikus visų prašomų dokumentų ir (ar) informacijos administruojančioji institucija gali pakartotinai kreiptis į pareiškėją su prašymu pateikti prašomus dokumentus ir (ar) informaciją. Jeigu pareiškėjas per administruojančiosios institucijos nustatytą terminą nepateikia prašomų dokumentų ir (ar) informacijos arba pateikia juos ne visus, administruojančioji institucija atlieka PĮP vertinimą vadovaudamasi ta informacijos ir (ar) dokumentų dalimi, kuri yra pateikta. Administruojančioji institucija gali pati taisyti tik akivaizdžias PĮP korektūros klaidas, kai tokią informaciją galima patikrinti pagal pareiškėjo pateiktus dokumentus, apie atliktus taisymus informuodama pareiškėją. Jeigu pareiškėjas per administruojančiosios institucijos nustatytą terminą trūkumų neištaiso, administruojančioji institucija turi teisę priimti sprendimą atmesti PĮP.

Taigi, teisės aktais suteikiami įgaliojimai Agentūrai atlikti PĮP vertinimą, o nustačius neatitiktį taikomiems bendriesiems reikalavimams ir nustatytoms projektų finansavimo sąlygoms bei pareiškėjui per Agentūros nustatytą terminą neištaisius nustatytų trūkumų, priimti sprendimus dėl PĮP atmetimo.

Pagal Taisyklių 47 punktą kiekvienas projektas turi atitikti projektų atrankos kriterijus, tame tarpe projektų bendruosius atrankos kriterijus, išdėstytus šių taisyklių 2 priede (47.1 papunktis) ir projektų specialiuosius ir (arba) prioritetinius atrankos kriterijus, jei tokie kriterijai buvo nustatyti patvirtintame projektų finansavimo sąlygų apraše.

Taisyklių 2 priede pateikiamas Projektų bendrųjų atrankos kriterijų sąrašas ir jų vertinimo metodika, joje išdėstyti bendrieji atrankos kriterijai: pagal 1.1 papunktį, projektu turi būti prisidedama prie įgyvendinant plėtros programos pažangos priemonę įgyvendinamo (-ų) Nacionalinio pažangos plano uždavinio (-ių), o pagal 1.2 papunktį projekto veikla (-os) (poveiklė (-ės)) turi atitikti plėtros programos pažangos priemonės apraše nurodytą (-as) veiklą (-as) (poveiklę (-es)) ir projektu prisidedama prie priemonės rodiklio(-ių) reikšmės (-ių) pasiekimo; pagal 2.1 papunktį, projekto tikslai turi atitikti bent vieną ESF investicijų programos prioriteto konkretų uždavinį ir siekiamą rezultatą, o

pagal 2.2 papunktį, projekto tikslai, veiklos (poveiklės) turi atitikti bent vieną PFSA nurodytą veiklą (poveiklę).

PFSA 2.1 papunktyje nustatyta, jog aprašu remiama veikla – inovacijų pasiūlos skatinimas: naujų APV produktų kūrimas ir sąlygų tyrėjams dalyvauti įmonių MTEP veiklose sudarymas, intelektinės nuosavybės, ankstyvosios sukurtų naujų produktų bandomosios gamybos skatinimas, parengimas rinkai (Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas), t. y. investuojama į naujų APV produktų kūrimo veiklas, kuriose kūrimas suprantamas kaip MTEP veiklos, užbaigiamos gaminių, paslaugų ar procesų prototipų sukūrimu. Taip pat sudaromos sąlygos tyrėjams dalyvauti įmonių MTEP veiklose juos įdarbinant, skatinama intelektinė nuosavybė, ankstyvoji sukurtų naujų produktų bandomoji gamyba (projekto metu sukurtu produkto bandomoji partija, išbandyta galutinė versija), produkto parengimas rinkai. Pagal remiamą veiklą taikomieji moksliniai tyrimai atitinka pramoninių tyrimų sąvoką, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 651/2014 2 straipsnio 85 punkte, o eksperimentinė plėtra suprantama taip, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 651/2014 2 straipsnio 86 punkte.

Pagal Reglamento (ES) Nr. 651/2014 2 straipsnio 85 punktą, *pramoniniai tyrimai* – suplanuoti moksliniai tyrimai arba labai svarbūs tyrimai, kuriais siekiama įgyti naujų žinių ir gebėjimų, reikalingų naujiems produktams, procesams ar paslaugoms kurti arba esamiems produktams, procesams ar paslaugoms labai patobulinti. Jie apima sudėtinių sistemų dalių kūrimą ir gali apimti prototipų kūrimą laboratorijos aplinkoje arba aplinkoje, kurioje modeliuojamos sąsajos su esama sistema, taip pat bandomųjų linijų kūrimą, kai to reikia pramoniniams tyrimams ir visų pirma bendram technologiniam patvirtinimui; pagal to paties straipsnio 86 punktą, *bandomoji taikomoji veikla* – mokslinių, technologinių, verslo ir kitų atitinkamų žinių bei gebėjimų įgijimas, sujungimas, formavimas ir taikymas siekiant sukurti naujus arba patobulintus produktus, procesus arba paslaugas. Į šią sąvoką taip pat gali būti įtraukta veikla, kurios tikslas yra, pvz., naujų produktų, procesų arba paslaugų koncepcinis formulavimas, planavimas ir dokumentavimas. Bandomoji taikomoji veikla gali apimti naujų arba patobulintų produktų, procesų ar paslaugų prototipų kūrimą, demonstravimą, bandomųjų projektų kūrimą, bandymą ir tvirtinimą realias naudojimo sąlygas atitinkančioje aplinkoje, kai pagrindinis tikslas yra labiau techniškai patobulinti produktus, procesus ar paslaugas, kurie nėra iš esmės įtvirtinti. Tai taip pat gali apimti tinkamo komerciškai naudoti prototipo ar bandomojo vieneto kūrimą, jeigu tai yra galutinis komercinis produktas ir jeigu tokį produktą būtų per brangu gaminti vien tam, kad jis būtų pademonstruotas ir patvirtintas. Bandomoji taikomoji veikla neapima esamų produktų, gamybos linijų, gamybos procesų, paslaugų ir vykdomos kitų rūšių veiklos įprastinių arba periodinių pakeitimų, net jei tokie pakeitimai gali reikšti patobulinimą.

Nustatant, ar projekte numatyta veikla yra MTEP veikla, vadovaujamosi Frascati vadovu (PFSA 2.7 papunktis). Pagal Frascati vadovo 2.12 papunktį, MTEP veikla – tai veiksmų, kuriuos MTEP vykdytojai sąmoningai atlieka naujoms žinioms įgyti, visuma, o pagal 2.13 papunktį, kad veikla būtų priskirta MTEP veiklai, ji turi atitikti penkis pagrindinius kriterijus. Veikla turi būti: nauja (originali); kūrybiška; neapibrėžta; sisteminga; perduodama ir (arba) atkuriamą (atkartojama) (Frascati vadovo 1.33, 2.7 papunkčiai).

Frascati vadovo 2.14 papunktyje nurodyta, kad siekiamas MTEP projektų tikslas yra naujos žinios, 2.15 papunktyje nurodyta, kad MTEP projektų metu gauti nauji sprendiniai turi būti nauji verslui ir iki tol dar nenaudoti pramonėje, 2.16 papunktyje nurodyta, kad MTEP yra formalus žinių kūrimo būdas, įskaitant žinias, kuriomis grindžiami produktai ir procesai, todėl vertinimas yra nukreiptas į naujas žinias, o ne į naujus arba iš esmės patobulintus produktus ar procesus, gautus pritaikius naujas žinias.

Frascati vadove detalizuojant kriterijų „*veikla, pagrįsta originaliomis, neakivaizdžiomis idėjomis ir hipotezėmis (kūrybiška)*“, nurodoma, kad MTEP projekto tikslas turi būti naujos koncepcijos ar idėjos, tobulinančios esamas žinias. Remiantis šiuo kriterijumi, MTEP veikla neapima įprastų produktų ar procesų pakeitimų, todėl žmogiškasis indėlis yra neatsiejamas nuo kūrybiškumo vykdamas MTEP veiklas. Dėl šios priežasties MTEP projektuose būtinas tyrėjų dalyvavimas. Nors įprasta veikla nėra MTEP, sukurti nauji veiklos atlikimo metodai laikomi MTEP. Pvz., duomenų apdorojimas nėra MTEP veikla, jei tai nėra projekto, kuriuo siekiama rasti naujų duomenų apdorojimo būdų, dalis. Nauji problemų sprendimo metodai (jei jie yra sukurti įgyvendinant projektą) gali būti laikomi MTEP, jei projekto rezultatas yra originalus ir atitinka kitus kriterijus (2.17 papunktis).

Pagal Frascati vadovo 2.1 lentelėje pateikiamus komentarus, pagrindinis MTEP veiklos kriterijus yra originalių ir sudėtingų tikslų siekimas kuriant naujas žinias (pvz., anksčiau neatrastų reiškinių, struktūrų arba ryšių paieška). Bet koks jau turimų žinių panaudojimas (adaptavimas, pritaikymas individualiems poreikiams ir pan.), nesiekiant pažangos, nėra MTEP veikla (*naujumas*). MTEP projektas turi ne tik generuoti naujas žinias, bet ir pasižymėti kūrybiškumu, pvz., išrandant naujas turimų mokslinių žinių taikymo galimybes arba naujus priemonių ar technologijų panaudojimo būdus (*kūrybiškumas*). Frascati vadovo 2.72 papunktyje nurodyta, kad „įprastinė veikla, kurią vykdant naudojama programinė įranga, nelaikoma MTEP. Tokia veikla apima darbus, susijusius su konkrečių sistemų ar programų, kurios buvo prieinamos iki darbų pradžios, reikšmingu atnaujinimu. <...> Kitos su programine įranga susijusios veiklos, nelaikytinos MTEP, pvz.: verslui skirtos taikomosios programinės įrangos ir informacinių sistemų kūrimas, taikant žinomus metodus ir esamas programinės įrangos priemones; esamų taikomųjų programų papildymas naujomis funkcijomis (įskaitant bazines duomenų įvedimo funkcijas“.

Nagrinėjamu atveju Agentūra nustatė, jog projekte numatyta veikla nėra MTEP veikla, nes ji neatitinka Frascati vadove MTEP veiklą apibūdinančių dviejų kriterijų, t. y. veikla nėra nauja (originali) bei nėra kūrybiška. Su šiomis Agentūros išvadomis pareiškėja nesutinka. Skunde, be kita ko, nurodė, jog projekte yra kuriamas išmanus baldų išdėstymo, priderinimo ir projektavimo sprendimas, t. y. toks įrankis, kuris bus integruojamas į nestandartinių baldų gamybos procesą, padedant vizualizacija, priderinimu ir baigiant detaliu projektu, kurį gali betarpiškai naudoti baldų gamybos cechas. Tokio įrankio nėra, o jį kuriant bus sprendžiama visa eilė sudėtingų DI ir kitų mokslinių bei inžinerinių problemų. Projekto vykdymo metu bus kuriamas naujas egzistuojančių fundamentalių algoritmų ir metodų taikymas naujai sričiai ir to taikymo diegimas naujoje verslo (taikymo) nišoje. Veiklų metu planuojama išanalizuoti ir pritaikyti egzistuojančius optimizavimo algoritmus ir parinkti tinkamą konfigūraciją problemos sprendimui, tokie kaip Markovo grandinės procesas, simuliuojamas atvėsimas, genetiniai algoritmai, mokymas su pastiprinimu ir kiti. Šių algoritmų taikymas projekto problemai spręsti yra unikalus mokslinis eksperimentas.

Pagal byloje pateiktus dokumentus nustatyta, kad Agentūra 2024-01-10 raštu, papildomai pareiškėjos prašė detalizuoti planuojamą sukurti išmanųjį algoritmą ir įvardinti, kokios egzistuoja mokslinės ir (arba) technologinės problemos dar nenagrinėtos moksliniuose straipsniuose (1 klausimas). Verslo plano 18 psl. pareiškėja rašė „Konstatuojame, kad tinkamo universalus baldų išdėstymo ir pritaikymo pateiktai erdvei sprendimo rinkoje nėra. Pasiekiami sprendimai iš dalies atliepia poreikį ir suteikia galimybę, šio projekto rėmuose, įsigilinti į problematiką ir sukurti išmanųjį baldų pritaikymo ir išdėstymo sprendimą, skirtą baldų projektavimo ir gamybos įmonėms.“. Agentūra prašė patikslinti ir konkrečiai įvardinti, ką pareiškėja laiko „tinkamu universaliu baldų išdėstymu ir pritaikymu pateiktai erdvei“. Tačiau kaip Agentūra nurodė Sprendimo priede 2024-01-08 gautame pareiškėjos atsakyme (priede padaryta rašymo apsirikimo klaida – turi būti 2024-01-17) buvo atkartotos tos pačios Mokslinės ir technologinės problemos, nurodytos Verslo plano 4.3.1 papunktyje, planuojamos įgyti žinios nėra naujos, reikiamų žinių galima rasti viešai prieinamuose straipsniuose. Rinkoje jau egzistuoja panašūs sprendimai, leidžiantys pačiam suprojektuoti netipinį baldą (<https://www.pickawood.com/eu/configurator>) arba optimizuoti interjerą, atsižvelgiant į įvairius kriterijus (<https://www.finch3d.com/>), www.planner5d.com, www.spacely.ai.

Taip pat Agentūra nustatė ir Sprendimo priede nurodė, jog MTEP verslo plano 4.3.2 papunktyje, taip pat 2024-01-08 atsakyme į paklausimą (1 klausimas) (priede padaryta rašymo apsirikimo klaida – turi būti 2024-01-17) nurodomos ketinamos spręsti mokslinės ir technologinės problemos yra programinės įrangos kūrimo etapai: reikalavimų formulavimas, interaktyvios vartotojo sąsajos kūrimas, duomenų struktūrų nustatymas, algoritmo integravimas į esamą procesą. Iš verslo plane bei atsakymuose pateiktos informacijos vertinama, kad projekte bus naudojami jau esantys optimizavimo/mašininio mokymo algoritmai, tačiau duomenų mokymo imties sudarymas bei modelio apmokymas nėra priskiriami MTEP veikloms.

Iš pateiktų aplinkybių matyti, jog pareiškėja Komisijai teiktame skunde nurodė tuos pačius teiginius dėl projekto neva atitikties MTEP veikloms, kuriuos buvo nurodžiusi Verslo plano 3.1.1, 4.3.1, 4.3.2 papunkčiuose ir kuriuos Agentūra papildomai pareiškėjos prašė detalizuoti 2024-01-10 raštu siūstu paklausimu. Pareiškėja 2024-01-17 atsakyme atkartojė tuos pačius Verslo plane nurodytus

teiginius, taigi, projekto vertinimo stadijoje, dar iki Sprendimo priėmimo pareiškėja Agentūrai nepateikė pagrįstų įrodymų dėl projekte numatytos veiklos atitikties MTEP veikloms pagal Frascati vadovą. Atkreiptinas dėmesys, jog Agentūra Sprendimo priede nurodytas išvadas priėmė remdamasi ekspertiniu vertinimu, t. y. eksperto pateiktu 2024-01-30 Išvados lapu dėl PIP atitikties taikomiesiems MTEP keliamiems reikalavimams (toliau – Išvados lapas) (b. l. 98–107). Atsakovė su atsiliepimu pateikė nuasmenintą eksperto gyvenimo aprašymą (b. l. 108–113).

Bylos medžiaga patvirtina, kad, pareiškėjui realizavus skundo teisę ir pateikus Komisijai skundą, kuriuo ginčijamas atsakovės Sprendimas, gavus atsakovės atsiliepimą, pareiškėja 2024-05-09 pateikė jos pasitelkto eksperto (Doc. Dr. (duomenys neskelbtini)) 2024-05-08 ekspertinio vertinimo išvadą „Dėl Projekto Nr. 02-019-K-0085 „Išmanus netipinių baldų vizualizacijos ir projektavimo algoritmas ir paslauga“ atitikimo Frascati vadovo reikalavimams“ (b. l. 148) ir eksperto gyvenimo aprašymą (b. l. 150–155).

Kiekvieno individualaus ginčo atveju turi būti nustatytos tam ginčui išspręsti reikšmingos aplinkybės, kurias teismas, laikydamasis įrodymų vertinimo taisyklių turi įvertinti pagal atitinkamus teisinius santykius reglamentuojančias teisės normas. Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) 56 straipsnio 7 dalyje įtvirtinta įrodymų vertinimo taisyklė, kurioje nustatyta, kad jokie įrodymai teismui neturi iš anksto nustatytos galios; teismas įvertina įrodymus pagal vidinį savo įsitikinimą, pagrįstą visapusišku, išsamiu ir objektyviu bylos aplinkybių viseto išnagrinėjimu, vadovaudamasis įstatymu, taip pat teisingumo ir protingumo kriterijais. Aptartas ABTĮ nustatytas įrodymų vertinimas, kaip objektyvios tiesos nustatymo procesas, grindžiamas teismo vidiniu įsitikinimu, kurį lemia visapusiškas, išsamus ir objektyvus bylos aplinkybių viseto išnagrinėjimas, ginčui spręsti taikytinos įstatymų normos, taip pat teisingumo ir protingumo kriterijai (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2024 m. gegužės 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-748-575/2024). Kitoje LVAT išnagrinėtoje byloje (2024 m. gegužės 15 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. eA-1600-502/2024) šis teismas pasisakė dėl ABTĮ 56 straipsnio 7 dalies aiškinimo taip, kad konstatuoti tam tikro fakto buvimą ar nebuvimą galima tik remiantis byloje surinktų įrodymų visuma, o ne atskirais įrodymais. Nustatant teisiškai reikšmingas aplinkybes turi būti įvertintas surinktų įrodymų pakankumas, jų nuoseklumas, galimi jų prieštaravimai, logiškumas, atitinkamų duomenų nurodymo aplinkybės, įrodymų šaltinių patikimumas. Įrodymų vertinimas, kaip objektyvios tiesos nustatymo procesas, grindžiamas subjektyviu faktoriumi – teismo vidiniu įsitikinimu, kuris yra ne išankstinis įsitikinimas, nuojauta, o įrodymais pagrįsta išvada, kuri padaroma iš surinktų įrodymų, kada išnagrinėjami reikšmingi faktai, iškeliamos ir ištiriamos galimos versijos, įvertinami kiekvienas įrodymas atskirai ir jų visuma. Be to, bylos proceso dalyvių pareikšta nuomonė dėl įrodymų vienokio ar kitokio vertinimo negali saistyti teismo vidinio įsitikinimo dėl įrodymų vertinimo, pagrįsto minėta įrodymų vertinimo taisykle.

Pažymėtina, jog teismų praktikoje tam, kad būtų galima vertinti ekspertinį tyrimą bei jo pagrindu padarytas išvadas kaip patikimas, atsižvelgiama į keletą esminių aspektų. Pirmiausia, įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka pagrįstą teisę atlikti ekspertinį tyrimą, derančią su kvalifikaciniais gebėjimais (profesionalumo principą). Antra, daromų išvadų pagrįstumą: išvadų pagrindimą įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka pagrįstomis metodikomis (skaičiavimais), kalbant apie darbų ir paslaugų kainas, inter alia (be kita ko) aiškų ir suprantamą palyginamąjį vertinimą su paramos gavėjo priimtais išpareigojimais ir šių vertinimų paaiškinimą (profesinių sprendimų skaidrumo principą). Visa tai tiesiogiai implikuoja ir objektyvumo principo taikymą, kuris yra prielaida suinteresuotų asmenų abejonėms dėl viešojo administravimo subjekto veiksmų bei sprendimų pagrįstumo ir teisėtumo paneigti (žr., pvz., LVAT 2017 m. gruodžio 6 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-777-415/2017). Minėta taisyklė suformuota paramos, kurią administruoja kita valstybės institucija, skyrimo santykio byloje, tačiau, Komisijos vertinimu, šie LVAT nurodyti kriterijai dėl profesionalumo principo ir išvadų pagrįstumo taikymo neabejotinai tinkami ir Komisijai sprendžiant administracinį ginčą šioje byloje, pasisakant dėl į bylą pateiktų dviejų ekspertinio vertinimo išvadų (iš atsakovės pusės, ir vėliau pateiktos iš pareiškėjos pusės).

Pagal Vykdomos eksperimentinės plėtos vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2019 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. 4-409 „Dėl Vykdomos eksperimentinės plėtos vertinimo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Metodika), 1 punktą ši Metodika

„nustato eksperimentinės plėtos (toliau – EP) vertinimo organizavimo ir atlikimo tvarką. Metodika vadovaujasi Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių ekspertai (toliau – ekspertai) bei valstybės technologijų ir inovacijų politiką įgyvendinančių institucijų (toliau – Įgyvendinanti institucija) vertintojai (toliau – vertintojai), vertindami planuojamų įgyvendinti, įgyvendinamų arba įgyvendintų projektų, finansuojamų Europos Sąjungos struktūrinių fondų, valstybės biudžeto ir (arba) privačiomis lėšomis, veiklas, jas priskirdami arba nepriskirdami EP“. Atsakovė yra valstybės technologijų ir inovacijų politiką įgyvendinanti institucija (Lietuvos Respublikos technologijų ir inovacijų įstatymo 13 straipsnis, 14 straipsnio 1 dalis).

Metodikos 4 punkte nustatyta, kad „Įgyvendinanti institucija, gavusi paraišką finansuoti arba prašymą įvertinti TMT, EP ir (arba) inovacijų projektą pasitelkia ekspertus arba vertintojus įvertinti, ar įgyvendinamo, planuojamo įgyvendinti arba įgyvendinto projekto veiklos atitinka TMT, EP ir (arba) inovacijoms keliamus reikalavimus.“ Pagal šio teisės akto 5 punkto reglamentavimą „Įgyvendinanti institucija, atsižvelgdama į projektų sudėtingumą, prašomo finansavimo sumą, pobūdį, specialiųjų žinių ir kompetencijų poreikį, gali pasitelkti: projektams, kurių vertė yra iki 999 999,99 Eur (devynių šimtų devyniasdešimt devynių tūkstančių devynių šimtų devyniasdešimt devynių eurų ir 99 centų) ir reikalauja specialiųjų žinių ir kompetencijų turėjimo, vertinti iki 3 ekspertų (5.1 papunktis); projektams, kurių vertė yra lygi arba viršija 1 000 000 Eur (vieną milijoną eurų), vertinti – iki 5 ekspertų (5.2 papunktis); projektams, kurių vertė yra iki 100 000 Eur (vieno šimto tūkstančių eurų) ir nereikalauja specialiųjų žinių ir kompetencijų turėjimo, vertinti – iki 3 vertintojų (5.3 papunktis); projektams, kurių vertė yra iki 5 000 Eur (penkių tūkstančių eurų) ir nereikalauja specialiųjų žinių ir kompetencijų turėjimo, vertinti – 1 vertintoją (5.4 papunktis).“

Vadovaujantis Metodikos 6 punkto nuostatomis, „Įgyvendinanti institucija, pasitelkdama ekspertus arba vertintojus, turi laikytis šių taisyklių: 6.1 ekspertai, skiriami projekto vertinimui atlikti, turi turėti vertinamos srities kvalifikaciją arba ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį toje srityje, turi būti nešališki (t. y. ne mažiau kaip 1 metus iki ekspertinio vertinimo pradžios neturėję darbo santykių arba jų esmę atitinkančių santykių su projekto vykdytojais, taip pat su projekto vykdytojais nesusiję artimos giminystės ir (ar) svainystės ryšiais (asmenimis, susijusiais artimos giminystės ir (ar) svainystės ryšiais, laikomi sutuoktinis, jų vaikai (įvaikiai), tėvai (įtėviai), seneliai, vaikaičiai, taip pat eksperto ir jo sutuoktinio broliai (įbroliai), seserys (įseserės) ir šių brolių (įbrolių) bei seserų (įseserių) sutuoktiniai, taip pat asmenys, įregistravę partnerystę įstatymų nustatyta tvarka); 6.2 Įgyvendinančios institucijos vertintojai, skiriami vertinti projektą, turi turėti aukštąjį išsilavinimą (magistro kvalifikacinį laipsnį) ir ne mažesnę kaip 2 metų patirtį įgyvendinant arba vertinant TMT ir (arba) EP, ir (arba) inovacijų projektus, turi būti nešališki (t. y. ne mažiau kaip 1 metus iki ekspertinio vertinimo pradžios neturėję darbo santykių arba jų esmę atitinkančių santykių su projekto vykdytojais, taip pat su projekto vykdytojais nesusiję artimos giminystės ir (ar) svainystės ryšiais (asmenimis, susijusiais artimos giminystės ir (ar) svainystės ryšiais, laikomi sutuoktinis, jų vaikai (įvaikiai), tėvai (įtėviai), seneliai, vaikaičiai, taip pat eksperto ir jo sutuoktinio broliai (įbroliai), seserys (įseserės) ir šių brolių (įbrolių) bei seserų (įseserių) sutuoktiniai, taip pat asmenys, įregistravę partnerystę įstatymų nustatyta tvarka); 6.3 skiriant ekspertus ir vertintojus, turi būti užtikrinamas lyčių lygybės ir nediskriminavimo principas, t. y. ekspertams ir vertintojams sudaromos vienodos sąlygos atlikti jiems pavestus vertinimo darbus, neatsižvelgiant į lytį, rasę, tautybę, kalbą, kilmę, socialinę padėtį, amžių, lytinę orientaciją, negalią, etninę priklausomybę, religiją, tikėjimą, įsitikinimus ar pažiūras“.

„Ekspertais ir vertintojais neskiriami asmenys, pateikę paraišką Įgyvendinančiai institucijai dalyvauti Įgyvendinančios institucijos administruojamoje priemonėje arba programoje, kurios projektus reikia įvertinti. Ekspertais taip pat neskiriami asmenys, kurie dalyvavo rengiant paraišką, prašymą įvertinti veiklas ir (arba) kitaip dalyvavo vertinamo projekto veiklose, taip pat galintys gauti tiesioginę arba netiesioginę naudą, jeigu vertinamas projektas būtų įvertintas teigiamai“ (Metodikos 7 punktas).

Metodikos 9 punkte nurodyta, kad „Ekspertas ar Įgyvendinančios institucijos vertintojas turi būti pasirašęs konfidencialumo pasižadėjimą arba konfidencialumo sutartį <...>“.

Ekspertinio vertinimo organizavimo tvarkos aprašas, patvirtintas viešosios įstaigos Inovacijų agentūros direktoriaus 2023 m. sausio 30 d. įsakymu Nr. R1-021 (15.1.8E) (skelbiamas viešai atsakovės interneto svetainėje), yra parengtas vadovaujantis, įskaitant, bet neapsiribojant, Metodika.

Šios Metodikos 8 punkte nustatyta, jog „Ekspertų vertinimas organizuojamas pagal Įgyvendinančios institucijos nustatytą tvarką“. Atitinkamai, Ekspertinio vertinimo organizavimo tvarkos aprašo 14 punkte numatyta, kad ekspertai turi būti nepriekaištingos reputacijos asmenys; turintys reikalingus atestatus ir (arba) licencijas, kai taikoma; tinkamos kompetencijos. Eksperto kompetencija nustatoma pagal jo formalią kvalifikaciją studijų ir (ar) mokslo srityje ir (ar) profesinę darbo patirtį, t. y. ekspertas turi turėti: ne žemesnį kaip mokslų daktaro laipsnį arba jam prilygintą išsilavinimą (mokslų daktaro laipsnis turi būti pagal tą mokslų srities kryptį, kurios paraiška / projektas / prašymas vertinamas), arba - ne žemesnį kaip mokslų daktaro laipsnį arba jam prilygintą išsilavinimą (mokslų daktaro laipsnis turi būti pagal tą mokslų sritį, kurios paraiška / projektas / prašymas vertinamas) bei ne mažesnę nei 3 metų (MTEP srityje – 5 metų) praktinio darbo patirtį toje mokslų srities kryptyje, kurios paraiška / projektas / prašymas vertinamas, arba - ne žemesnį nei magistro laipsnį arba jam prilygintą išsilavinimą (magistro laipsnis turi būti pagal tą mokslų srities kryptį, kurios paraiška / projektas / prašymas vertinamas) bei ne mažesnę nei 3 metų (MTEP srityje – 5 metų) praktinio darbo patirtį toje mokslų srities kryptyje, kurios paraiška / projektas / prašymas vertinamas. Atsižvelgiant į vertinamo projekto tematikos specifiškumą, kompleksiskumą ir kitus aspektus, gali būti pasitelkiami ir kitos kvalifikacijos ir profesinės darbo patirties ekspertai.“ Pagal cituojamo Ekspertinio vertinimo organizavimo tvarkos aprašo 15 punktą ekspertui, be kita ko, taikomas ir nešališkumo reikalavimas: ne mažiau kaip 1 metus iki ekspertinio vertinimo pradžios nebūti turėjęs darbo santykių arba jų esmę atitinkančių santykių su projekto pareiškėju ar partneriu ar vykdytoju, taip pat su projekto pareiškėju ar partneriu ar vykdytoju nebūti susijęs artimos giminystės ir (ar) svainystės ryšiais (asmenimis, susijusiais artimos giminystės ir (ar) svainystės ryšiais, laikomi sutuoktinis, jų vaikai (įvaikiai), tėvai (itėviai), seneliai, vaikaičiai, taip pat eksperto ir jo sutuoktinio broliai (įbroliai), seserys (įseserės) ir šių brolių (įbrolių) bei seserų (įseserių) sutuoktiniai, taip pat asmenys, įregistravę partnerystę įstatymų nustatyta tvarka, taip pat ne mažiau kaip 5 metus jis nebūtų leidęs mokslinių publikacijų kartu su paraiškoje, projekto dokumentuose nurodytais tyrėjais).

Nagrinėjamo ginčo atveju pareiškėjos Verslo plano 3.4.1 papunktyje nurodyta projekto tyrimo kryptis – N 009 Informatika (b. l. 24). Ši mokslo kryptis ir jos kodas nurodyta Mokslo krypčių klasifikatoriaus, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. vasario 6 d. įsakymu Nr. V-93 „Dėl Mokslo krypčių ir meno krypčių klasifikatorių patvirtinimo“, 1.9 papunktyje prie gamtos mokslų. PIP duomenimis projektui iš viso nurodyta lėšų 1854505,85 Eur (b. l. 79).

Atsakovės pasitelkto eksperto nuasmeninto gyvenimo aprašymo duomenimis (b. l. 108–112) jis nuo 2001 m. dirba Mokslo institute, universitete, turi reikalingą darbo patirtį ir yra įgijęs universitetinį informatikos magistro laipsnį, taip pat daktaro laipsnį. Prie pastarojo nurodyta „Hibridinis RR intervalų sekų modelis miego stadijoms atpažinti“. Galimai tai yra Daktaro disertacijos tema. Šio eksperto (duomenys byloje nuasmeninti) gyvenimo aprašymo „Išsilavinimas“ dalyje prie Daktaro laipsnio kvalifikacijos nurodyti pagrindiniai dalykai, profesiniai gebėjimai: „Optimizacijos teorija ir algoritmų sudėtingumas. Universitetinė didaktika. Duomenų analizės metodai. Signalų atpažinimas. Papildomi programinės įrangos inžinerijos skyriai“. Taip pat ekspertas yra daugybės jo gyvenimo aprašyme nurodytų mokslinių publikacijų autorius.

Atsakovės atstovai Komisijos posėdyje negalėjo vienareikšmiškai patvirtinti, kad atsakovės pasitelktas ekspertiniam vertinimui ekspertas turi daktaro laipsnį būtent informatikos srityje, tačiau atstovė (duomenys neskelbtini) pabrėžė, kad eksperto gyvenimo aprašymo duomenimis vienas iš pagrindinių dalykų ir profesinių gebėjimų, nurodytų eksperto gyvenimo aprašymo „Išsilavinimas“ dalyje prie Daktaro laipsnio kvalifikacijos, yra „Optimizacijos teorija ir algoritmų sudėtingumas“ (b. l. 109), kuri akivaizdžiai susijusi su vertinto PIP sritimi.

Pareiškėjos pasitelkto eksperto Doc. Dr. (duomenys neskelbtini) gyvenimo aprašymo duomenimis jis yra įgijęs „informatikos mokslų magistro“ ir „gamtos mokslų magistro“ laipsnius, o taip pat ir „mokslų daktaro (fiziniai mokslai, informatika 09P)“ laipsnį. Profesinė patirtis nuo 1998 m., iš jų nuo 2001 m. – dabar (duomenys neskelbtini). Taip pat ekspertas yra daugybės jo gyvenimo aprašyme nurodytų mokslinių publikacijų autorius. Komisijos posėdyje jis paaiškino, kad patirtis apima MTEP projektų vadovo veiklą. Tai atsispindi ir eksperto gyvenimo aprašyme (b. l. 150–155).

Pareiškėja iš esmės nekvestionavo atsakovės pasitelkto eksperto išsilavinimo ir darbo patirties, nepriklausomumo, tik ne kartą Komisijos posėdyje pareiškėjos atstovai pabrėžė galimą objektyviai naudą atsakovės anksčiau taikytos praktikos, kai ekspertinį vertinimą atlikdavo keli, o ne vienas (kaip buvo šiuo atveju), ekspertas. Atsakovės atstovė (duomenys neskelbtini) Komisijos posėdyje paaiškino, kad aptariamam šio administracinio ginčo byloje atveju nebuvo poreikio pasitelkti daugiau nei vieną ekspertą.

Atsižvelgdama į aukščiau išdėstytą bylos medžiagą ir teisinį reglamentavimą, Komisija nenustatė požymių, sąlygojančių abejoti ar paneigti atsakovės pasitelkto eksperto kvalifikacija ir darbo patirtimi, reikalinga pareiškėjos PĮP vertinimui. Jeigu pagal analogiją būtų taikomi tie patys reikalavimai ir pareiškėjos pasitelktam ekspertui, parengusiam ekspertinį vertinimą jau šios bylos nagrinėjimo stadijoje, tai eksperto Doc. Dr. (duomenys neskelbtini) kvalifikacija ir darbo patirtis Komisijai taip pat nekeltų abejonių. Darytina išvada, kad Komisija, susiejusi byloje esančius duomenis apie ekspertų kvalifikaciją ir darbo patirtį su teisės normų reikalavimais, šiuo aspektu nenustatė neatitiktųjų dėl abiejų ekspertų tinkamos kompetencijos ir profesionalumo. Aptartos teisės normos imperatyviai nenumato atsakovei pasitelkti ekspertiniam vertinimui daugiau negu 1 ekspertą, todėl Komisija neturi pagrindo aplinkybės dėl vertinimą atlikusio 1 eksperto traktuoti kaip procedūrinį ir (ar) pasekmes pareiškėjai sukėlusį pažeidimą ar pan.

Iš Metodikos 5-7, 9 punktų, taip pat ir Ekspertinio vertinimo organizavimo tvarkos aprašo 14, 15 punktų nuostatų matyti, kad atsakovės pasitelkiamo eksperto parinkimui aktualu ne tik eksperto kvalifikacija ir darbo patirtis, bet ir nepriklausomumo užtikrinimas. Pareiškėja nekvestionavo atsakovės pasitelkto eksperto nepriklausomumo. Tuo tarpu atsakovės atstovė (duomenys neskelbtini), dėstydamas atsakovės poziciją, iškėlė abejonę dėl pareiškėjos pasitelkto eksperto suinteresuotumo, kai galimai vertinimo išvados surašymas atlygintinis. Pareiškėjos atstovai Komisijos posėdyje atlygintinumo aspekto neneigė. Pareiškėjos pasitelktas ekspertas (duomenys neskelbtini), dalyvavęs posėdyje, žodžiu patvirtino, kad jis nedalyvavo PĮP rengime. Komisija nustatė, kad asmens, kurio vardas ir pavardė sutaptų su šio eksperto, nėra įrašyta pareiškėjos su PĮP atsakovei pateikto Verslo plano 4.2 punkto papunkčiuose prie projekto vykdymo komandos. Komisija nevertina kitų galimų nepriklausomumo elementų, analogiškų, kaip pvz. įvardyti Metodikos 6.2 papunktyje, Ekspertinio vertinimo organizavimo tvarkos aprašo 15 punkte, kai ginčo šalys iš esmės to neginčija.

Taigi, Komisija nenustatė neatitiktųjų ekspertų profesionalumo principui, o, atsižvelgdama į LVAT praktikoje išskirtą ir išvadų pagrįstumo taikymo kriterijų, žemiau Komisija taip pat pasisako dėl byloje esančių ekspertinio vertinimo išvadų pagrįstumo pagal aukščiau aptartą įrodymų vertinimo taisyklę (pagal įstatymo analogiją ABTĮ 56 straipsnio 7 dalį).

Metodikos 11 punkte reglamentuota, kad ekspertas, gavęs užduotį įvertinti projektą, turi įvertinti atitiktį kriterijams, nustatytiems Metodikos 13-16 punktuose, ir užpildyti Metodikos 1 priede nustatytos Pavyzdinės ekspertinio vertinimo išvados formą dėl projekto veiklų atitikties sumaniai specializacijai ir (arba) eksperimentinei plėtrai, ir (arba) taikomiesiems moksliniams tyrimams, ir (arba) inovacijoms keliamiems reikalavimams (toliau – EVI forma). Agentūra, kaip „įgyvendinanti institucija“, gali detalizuoti EVI formą ekspertų darbui, pagal poreikį pritaikydama Metodikos 13-16 punktuose pateiktus klausimus (numatyta vykdyti ar įvykdyta veikla) ir įtraukdama papildomus klausimus (pagal priemonės specifiką) (Metodikos 17 punktas).

Pagal Ekspertinio vertinimo organizavimo tvarkos aprašo 20 punktą „Ekspertinis vertinimas atliekamas atsakant į Eksperto išvados lape nurodytus klausimus. Ekspertas privalo išsamiai atsakyti į kiekvieną klausimą, pateikti argumentus, pastabas, apibendrintas išvadas ir rekomendacijas, taip pat ir laisvos formos eksperto atsiliepimą.“

Atsakovės atstovai tiek atsiliepime, tiek ir posėdyje ne kartą akcentavo, kad skundžiamą Sprendimą (įskaitant Sprendimo priede nurodytas išvadas) priėmė atsakovė, o ne ekspertas, remdamasi jos pasitelkto eksperto ekspertiniu vertinimu dėl atitikties MTEP veiklai, t. y. 2024-01-30 Išvados lapu (b. l. 98–107). Ginčo išsprendimui svarbi dalis dėl projektų veiklų atitikties MTEP. Atitinkamai, Išvados lapo struktūra atitinka Metodikos 1 priede nurodytą pavyzdinę EVI formą, Išvados lapo 1 klausimas atitinka EVI formos 2 klausimą. Taip pat Išvados lapo 1 klausimas su jį detalizuojančiais klausimais atitinka Metodikos 14 punkto papunkčiuose nurodytus klausimus. Pažymėtina ir tai, kad pagal Metodikos 17 punktą Agentūra gali įtraukti ir papildomus reikalingus klausimus, atsižvelgdama

į priemonės specifika. Nors aptariamam atveju atsakovės pasitelktas ekspertas Išvados lapo I skyriuje nurodė, jog projekto veiklos neatitinka nei eksperimentinės plėtros (EP), nei taikomųjų mokslinių tyrimų (TMT) kriterijų, ir dėl to, pasak atsakovės atstovės (duomenys neskelbtini), galėjo nebepildyti Išvados lapo II skyriuje „TMT ir EP atskyrimas“, IV skyriuje „Produkto naujumas“ užduotų klausimų, visgi atsakymų į juos pateikimas, atsakovės atstovės (duomenys neskelbtini) teigimu, tik sustiprino ir detaliau atskleidė eksperto vertinimą dėl projekto veiklų neatitikties MTEP. Svarbiausia Išvados lapo dalis yra I skyriuje „Projektų veiklų atitiktis eksperimentinei plėtrai ir (arba) taikomiesiems moksliniams tyrimams“ ir ji yra eksperto užpildyta, atsakant į kiekvieną klausimą, pateikiant argumentus, su nuorodomis į šaltinius. Komisijos posėdžio metu atsakovės atstovė (duomenys neskelbtini), atsakydama pareiškėjos pasitelktam ekspertui Doc. Dr. (duomenys neskelbtini), kaip teigiamą dalyką vertino, kai ekspertas vadovaujasi naujausiomis mokslinėmis publikacijomis, tyrimais. Taigi, Komisijai nekyla abejonių dėl atsakovės pasitelkto eksperto vertinimo Išvados lape atitikties tokio vertinimo struktūrai ir turiniui, t. y. Metodikos 13, 14, 17 punktams, Ekspertinio vertinimo organizavimo tvarkos aprašo 20 punkto tvarkai. Iš atsakovės pasitelkto eksperto pateikto Išvados lapo turinio matyti, jog ekspertas savo kompetencijos ribose į užduotus klausimus atsakė gana konkrečiai, atsakydamas į tam tikrus klausimus pateikė atitinkamas nuorodas (šaltinius).

Pareiškėjos pasitelkto eksperto Doc. Dr. (duomenys neskelbtini) parengta ir pasirašyta 2024-05-08 ekspertinio vertinimo išvada „Dėl Projekto Nr. 02-019-K-0085 „Išmanus netipinių baldų vizualizacijos ir projektavimo algoritmas ir paslauga“ atitikimo Frascati vadovo reikalavimams“, kaip akcentavo atsakovo atstovai Komisijos posėdyje, yra bendro pobūdžio, be nuorodų (šaltinių), nekonkreči. Komisija pastebi, kad šio ekspertinio vertinimo struktūra nėra analogiška ar panaši EVI formoje pateiktai struktūrai, nėra visų klausimų pagal Metodikos 14 punktą (kurie buvo užduoti atsakovės pasitelktam ekspertui) ir atsakymų į juos, neatsispindi atliepimas analogiškų turiniui taisyklių, kaip nurodytos Ekspertinio vertinimo organizavimo tvarkos aprašo 20 punkte, laikymosi. Komisijos posėdžio metu Komisija klausė eksperto, kuri jo ekspertinio vertinimo išvados dalis paneigia atsakovės Sprendime pateiktas konkrečias išvadas (kad planuojamos įgyti žinios nėra naujos, jos randamos viešuose straipsniuose, rinkoje jau yra panašių sprendinių ir nurodo šaltinius; kad projekte bus naudojami jau esantys optimizavimo / mašininio mokymo algoritmai, tačiau duomenų mokymo imties sudarymas bei modelio apmokymas nėra priskiriamas MTEP veikloms). Doc. Dr. (duomenys neskelbtini) posėdyje minėjo, kad jo atliktas vertinimas yra bendro pobūdžio; patvirtino, kad ekspertinį vertinimą jis atliko susipažinęs su pareiškėjos PĮP ir Verslo planu, pareiškėjos atsakymais Agentūrai ir atsakovės pasitelkto eksperto atliktu ekspertiniu vertinimu. Jo nuomone, tokios optimalaus baldų išdėstymo funkcijos nėra, ją reikia sukurti ir iširti, o tai yra MTEP veikla, atitinkamai, palaikė savo išvadą dėl pareiškėjos Verslo plane nurodytų veiklų atitikties MTEP veikloms.

Atsižvelgdama į aukščiau išdėstytą, nustatytas teisiškai reikšmingas aplinkybes, įrodymų visumą, taip pat pagal Komisijos vidinį įsitikinimą dėl įrodymų vertinimo, pagrįsto įrodymų vertinimo taisykle, Komisija daro išvadą, kad Agentūros atliktas PĮP vertinimas yra teisėtas ir pagrįstas, o pareiškėjos pateiktame į bylą vertinime išdėstyti bendro pobūdžio teiginiai apie projekto veiklų naujumą, Komisijos vertinimu, nepaneigia atsakovės vertinimo išvadų dėl projekto veiklų neatitikties Frascati vadove nurodytiems naujumo (originalumo) ir kūrybiškumo kriterijams. Pareiškėja yra juridinis asmuo, kuriam keliami didesni jos teisių, pareigų žinojimo ir griežtesni atsakomybės už savo veiklą reikalavimai. Jai buvo žinomos PĮP vertinimo taisyklės, taikomos Agentūros, ir pareiškėja jau PĮP bei Verslo plano rengimo stadijoje, ar teikdama atsakymus ir papildomus duomenis Agentūrai procedūros metu (vyko 2023-12-19 – 2024-01-17) galėjo rūpestingai ir atsakingai pasitelkti specialių mokslo žinių turinčius asmenis, siekdama tiksliau argumentuoti ir pagrįsti projekto veiklas.

Atsakydama į pareiškėjos skundo vertinimą, jog Agentūra neprašė pagrįsti atitinkamos informacijos dėl darbuotojų kompetencijos ir naujų darbuotojų įdarbinimo (b. l. 4), Agentūra atsiliepime (b. l. 65) paaiškino, kad 2024-01-08 su atsakymu pareiškėja pateikė numatytų darbuotojų gyvenimo aprašymus, kuriuos įvertinus nustatyta, kad, nurodyti asmenys neturi reikiamų kompetencijų mašininio mokymo, dirbtinio intelekto, optimizavimo srityse, o naujų darbuotojų su šiomis kompetencijomis projekte taip pat neplanuojama įdarbinti. Sutiktina su Agentūros pozicija, jog tai

nebuvo pagrindinis argumentas, lėmęs PĮP atmetimą, o tik papildomas, atsižvelgiant į Frascati vadovo 5 skyrių, bei į projekte suplanuotas vykdyti veiklas.

Visa tai, Komisijos vertinimu, lemia, jog Agentūra, remdamasi Frascati vadovo nuostatomis dėl pareiškėjos projekto veiklos naujumo ir kūrybiškumo, padarė pagrįstą išvadą, kad pareiškėjos projekte nėra nurodyta mokslinių ir (arba) technologinių problemų, kurioms spręsti žinios nėra viešai prieinamos, ir (arba) dar netaikytos atitinkamame verslo sektoriuje, projekto veikla nėra siekiama naujų sprendinių (naujumo), veikla nėra kūrybiška.

Ginčo šalys procesiniuose dokumentuose išdėstė daugiau argumentų dėl pareiškėjos įvardytos PĮP atitikties neapibrėžtumo, sistemingumo, perduodamumo ir (arba) atkartojamumo kriterijams pagal Frascati vadovą, tačiau, kaip pažymėjo ir Agentūra atsiliepime, suplanuotoms vykdyti veikloms neatitikus naujumo (originalumo) ir kūrybiškumo kriterijams, tai buvo pakankamas pagrindas veiklos nelaikyti MTEP veikla (Frascati vadovo 2.13 punktas). Atitinkamai, Komisijos vertinimu, ginčo šalių argumentacija dėl kitų kriterijų (ne)atitikties nėra esminė, sprendžiant šį administracinį ginčą ir niekaip nekeičia šiame sprendime padarytų išvadų, todėl jų Komisija nenagrinėja. Šiame kontekste paminėtina, kad Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – EŽTT) ir LVAT praktikoje ne kartą pažymėta, jog teismo pareiga pagrįsti priimtą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliam atsakyti į kiekvieną argumentą (EŽTT 1994 m. balandžio 19 sprendimas Van de Hurk prieš Olandiją; 1997 m. gruodžio 19 d. sprendimas Helle prieš Suomiją; LVAT 2011 m. lapkričio 14 d. nutartis administracinė byla Nr. A-261-3555/2011).

Apibendrinant darytina išvada, kad Agentūra tinkamai taikė ginčo santykiui taikytinas teisės aktų nuostatas, įvertino ginčui aktualias faktines aplinkybes, tinkamai atliko pareiškėjos PĮP vertinimą bei, vadovaudamasi Taisyklių 70 punktu, priėmė teisėtą ir pagrįstą sprendimą atmesti PĮP, kaip netinkamą finansuoti. Komisija, atsižvelgusi į byloje nustatytas faktines aplinkybes, teisės aktų nuostatas, įvertinusi įrodymus pagal vidinį savo įsitikinimą, pagrįstą visapusišku, išsamiu ir objektyviu bylos aplinkybių viseto išnagrinėjimu, daro išvadą, kad skundžiamas Sprendimas ir jo priedas, kuris vertintinas kaip motyvuojamoji Sprendimo dalis, yra teisėtas ir pagrįstas, savo esme atitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 5, 6 punktuose įtvirtintus administraciniam sprendimui keliamus motyvacijos reikalavimus ir jo panaikinti dėl pareiškėjos skunde nurodytų motyvų bei argumentų nėra teisinio pagrindo.

Netenkinus pareiškėjos skundo reikalavimo panaikinti Sprendimą, atitinkamai negali būti tenkinamas išvestinis pareiškėjos reikalavimas įpareigoti grąžinti pareiškėjos PĮP į vertinimo stadiją sudarant galimybę, esant poreikiui, pateikti vertintojui trūkstamą informaciją, kuris Komisijos traktuojamas kaip išvestinis reikalavimas įpareigoti Agentūrą iš naujo atlikti pareiškėjos PĮP vertinimą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos uždarnosios akcinės bendrovės „Trukmė“ skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys turi teisę apskusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Edvardas Jucius

Inga Morkvėnienė